- ואיבעית אימא לעולם לא תפשוט

And if you want I can say; really you cannot resolve the query

OVERVIEW

אביי posed a query whether an extended hand in another דעות is considered a so that he is not permitted to retract it back into his רשות. Initially the גמרא answered that this is a dispute between two contradictory ברייתות, one of which states that it is forbidden to retract his hand while the other permits it. The גמרא refutes this answer claiming that both ברייתות can equally maintain ככרמלית דמי (and it depends whether his hand is 'למטה or למטה or מי'), or they can both maintain לאו ככרמלית דמי and the ברייתא that permits returning the hand is where he did it מבעו"י and the ברייתא that prohibits him is where he extend his hand משחשכה. The גמרא asked that if we maintain that if he extended his hand משהשכה he cannot return it even though he will come to a חיוב הטאת, we can resolve the query of רב ביבי בר אביי that one is not permitted to be מרא the פת to prevent a חיוב חטאת. The גמרא replies (in the second answer), according to our גירסא, that we cannot resolve the רב of בעיא because we will give a different answer how both ביבי can maintain בשוגג is בשוגג (for one אברייתא therefore he is permitted) and one is כמזיד). Our תוספות discusses the proper גירסא and explanation of the גמרא.

– נראה לרבינו יצחק דלא גרסינן לעולם לא תפשוט

It is the view of the ר"י that our texts do not read; 'really you cannot resolve' the query of רב ביבי בר אביי. These words should be omitted.

תוספות explains his גירסא:

– דאף על גב דאיכא שינויא אחרינא דלא תיקשי שני ברייתות אהדדי

_

¹ The (seemingly two) answers of ימר בכרמלית דמי are one answer. The two ברייתות can maintain either או ככרמלית דמי לאו ככרמלית דמי they have no bearing on the query of אביי. Initially however when we thought that the two ברייתות are arguing whether סכרמלית דמי or not, we would somewhat resolve the query of אביי that it is a מהלוקת תנאים מהלוקת תנאים. We know certainly that one אביי while the other disagrees. However, now we argue that there is no way of knowing what the position of the ברייתות is regarding יס חסל. They can maintain either view and still be reconciled. We must say that these two ways of interpreting the ברייתות are one answer, for if we maintain that they are separate answers it will turn out that according to each answer the query of אביי is resolved; according to the first answer everyone agrees that לאו ככרמלית דמי however the intent of the אביי to show that we cannot resolve the query of אביי Therefore we must say that both interpretations are really one answer. See אביי קמא בד"ה וא"ת משנוייא קמא

For even though there are other answers so that the two ברייתות should not contradict each other and according to these answers the רבב"א will not be resolved, nevertheless -

עדיין איכא למיפשט דרב ביבי מבני בית המדרש מדלא משני איפכא – עדיין איכא למיפשט דרב ביבי לחדר איבעיא (that לא התירו לרדותה) from the לא התירו לרדותה students' initial resolution of the two ביהמ"ד. Since the ביהמ"ד did not reconcile the two ברייתות in an opposite manner, that משחשכה since he will come to an חיוב חטאת they permit him to return his hand, but rather they concluded that חיוב חטאת to return the hand (even though it will bring him to a מכלל דלא התירו-

We infer from this that they did not permit him to be פת the הפת. 3

תוספות presents a dissenting opinion:

רבינו שמשון בן אברהם נראה דשפיר גריס ליה – However it is the view of the רשב"א that indeed we do read in the texts - 'לעולם לא תפשוט'

דממאי דלא משני איפכא ליכא למיפשט דסברי בני בית המדרש דלא התירו דממאי דלא משני איפכא ליכא למיפשט דסברי בני בית המדרש ליכא ליכא לחדב", that the בני ביהמ"ד maintain that it is not permitted to be פת לו הרודה, from the fact that they did not explain the two ברייתות in an opposite fashion (that משחשכה לא קנסו for it will come to a חיוב חטאת and ייכו אינסו בייטור משחשכה לא אינסו אינסו היינו אינסו אינסו

- דהא דלא משני איפכא לפי שאין נראה סברא לעולם לומר For the reason they did not answer in an opposite fashion because it is never logical to maintain -

משחשיכה לא קנסוה מבעוד יום קנסוה –

That if he extended his hand משחשכה they did not fine him, but if he extended his hand מבעו"י they did fine him; this is illogical -

דאי משחשיכה לא קנסוה שוב אין לומר מבעוד יום קנסוה דהוי כחוכא ואטלולא⁴ –

2

 $^{^2}$ If the בני ביהמ"ד would maintain התירו לידי חיוב שיבוא לידי התירו לרדותה קודם התירו לרדותה התירו לרדותה התירו לרדותה השהשכה there as well (in an opposite manner) that משהשכה where he will come לידי היוב הטאת they permitted him, however מבעו"י where he will not come לידי היוב הטאת, they prohibited him from returning his hand. Since they did not resolve it in this manner, it is evident that they maintain לא התירו לרדותה.

³ The גמרא reads (according to the ואב"א לא קשיא כאן בשוגג וכו' (we are offering another way of reconciling the ברייתות assuming they maintain לאו ככרמלית דמי).

 $^{^4}$ If the בני ביהמ"ד would have the option to interpret the two בני ביהמ"ד either way; they could have said בני ביהמ"ד and משחשכה משחשכה משחשכה and משחשכה משחשכה משחשכה מבעו"י לא קנסוה and מבעו"י לא קנסוה מבעו"י לא קנסוה and מבעו"י לא קנסוה this proves that they maintain לא התירו לא התירו (in order not to be חיוב חטאת מחד היוב חטאת משחשכה לא קנסוה (מיוב חטאת לא קנסוה) they should have chosen the משחשכה לא קנסוה (so he should not come to a משחשכה לא קנסוה instead of the option that

For if they did not fine him משחשיכה (when there is an איסור to extend your hand), once cannot then say that if he extended his hand מבעו"י (where there is no איסור), then they fined him; for this would be a mockery!

- ואף על פי שאין שייך טעם משחשיכה לומר כמבעוד יום

And even though the reason why we do not fine him משחשכה (for he will come to a מבעו"י is not applicable to מבעו"י nevertheless it will seem a mockery to fine one who did not transgress and not fine the person who transgressed משחשכה. Therefore, the רבב"א of רבב"א בני cannot be resolved from the answer of the בני

Now that the רשב"א explained that the בני ביהמ"ל cannot be resolved from the בני ביהמ"ל (since they had no other option), the רשב"א will now explain how did the גמרא initially claimed to resolve the בעיא דרבב"א from the answer of the בני ביהמ"ל:

-ולעיל הכי פירושא מדלא משנינן הכי לפי שאין נראה להם סברא לומר כן ולעיל הכי פירושא מדלא משנינן הכי לפי שאין נראה להם סברא לחמר And previously (when the גמרא claimed to be פושט the בעיא דרבב"א, this is the explanation; since we did not answer in this manner (that מבעו"י קנסו אל קנסו because it did not seem logical to them to say this - והוצרכו לומר משחשיכה קנסו מבעוד יום לא קנסו

And it was necessary (for them) to answer that מבעו"י and מבעו"י and לא קנסו

- 5כדי לדחות שלא לפשוט בעיא דאביי

In order to deter us from resolving the query of אביי –

אם כן תפשוט בעיא דרב ביבי⁶ –

Therefore let us resolve the בעיא דרב ביבי that לא התירו.

(where he will come to a חיוב חטאת). However now that there is no option to say א קנסוה מבעו"י קנסה ומשחשכה לא (for it is a שחשכה (חוכא ואטלולא בייתות), the בי ביהמ"ד were 'forced' to say משחשכה קנסוה (to reconcile the בעיא הוער), there can be no proof to resolve the אביי, for (even though if we would assume that אידי ואידי לאו ככרמלית דמי it would seem that משחשכה קנסוה and therefore א התירו העיא העירו העייתות for) we can (also) ברייתות בייתות for the אידי ואידי ככרמלית דמי maintain ברייתות and it has no bearing on the ברייתות היוב can be discussing תוספות [as חוספות שחשכה בד"ד שוב"] where it can never come to מחום (הטאת). [See footnote # 11.]

⁵ It was necessary to find a way that both ברייתות maintain לאו ככרמלית דמי in order not to resolve the query of אביי (for if we cannot reconcile the ברייתות in this manner, we will be required to assume that either the ברייתות argue whether מבש or not [as we initially assumed] or [even 'worse'] that both ברייתות maintain ככרמלית דמי, and we will certainly resolve (בעיא דאביי). The only way to reconcile that the two maintain משחשכה אסור by saying התירו is by saying משחשכה אסור (otherwise it is a 'לאו ככרמלית דמי).

 $^{^6}$ In this resolution of לאו ככרמלית שיש we see that משחשכה קנסוה proving that אתי לידי חיוב even if it is אתי לידי חיוב.

תוספות responds to an anticipated question:

אף על גב דאיכא למידחי בשינויא קמא –

Even though we can deter this proof by saying, we accept only the first answer that אידי ואידי ככרמלית and there is no ruling that 7 - משחשכה -

ואי בעית למפשט דאביי 8 נאמר כשינויא בתרא וויל הכא קמדחי ליה כולי 9 - אביי And if you will desire to resolve the query of ככרמלית דמי (that אביי) we will say that we maintain like the last answer (that אידי לאו ככרמלית דמי) 'and if you go here (to the first answer that ככרמלית דמי) he will be pushed away (that perhaps we follow the second answer), etc. We cannot really resolve either the אביי of אביי א or of אביי 9 -

-מכל מקום חדא מינייהו מיפשטה ממה נפשך מכל

Nevertheless (at this point) one of the queries will be resolved regardless.

תוספות concludes:

והשתא אתי שפיר דקאמר ואיבעית אימא לעולם לא תפשוט לא דאביי ולא דרב ביבי: And now it is properly understood what the גמרא states, 'and if you want, I can say that in reality you cannot resolve', meaning you cannot resolve neither the query of אביי nor of רב ביבי'. 11

SUMMARY

The ר"י maintains that the query of רב ביבי is resolved. However, the רשב"א maintains that it is not resolved (and we are גורס לעולם לא תפשוט), and even initially the גמרא meant that we can resolve either the query of רב

 $^{^7}$ We do not know for sure that the ברייתות maintain לאו ככרמלית (which would resolve בעיא , it is possible that they maintain בעיא and we cannot resolve the בעיא דרבב"א.

⁸ Since we do not wish to resolve the בעיא and therefore say that perhaps the ברייתות both maintain then we are resolving the אביי of אביי.

⁹ Whichever בעיא we will wish to resolve (depending how we interpret the ברייתות) we can always negate this resolution by saying, perhaps the other interpretation is right.

 $^{^{10}}$ In order not to resolve the בעיא דאביי we must explain that both ברייתות במח maintain either לאו ככרמלית דמי or the only way we can explain לאו ככרמלית דמי is if we assume that לאו ככרמלית דמי (and not משחשכה אסרו). These are the only two options available to us now. We cannot consider only the first option for that will resolve the בעיא דאביי (that בעיא דאביי), we cannot accept only the second option only for that will resolve the בעיא דאביי (that בעיא דרבב"א (that בעיא דרבב"א). In any event if these are the only two options available to us then we know that the ברייתות tell us either that לא סכרמלית דמי בעולם תפשוט לעולם תפשוט בולים (that בעיא דרבב"א). According to this explanation when the גמרא writes (in the previous answer) לעולם תפשוט לעולם תפשוט (רבב"א or the query of רבב"א (but not necessarily the query of רבב"א). See 'Thinking it over' # 1.

¹¹ Now we have another option how to reconcile the ברייתות that they can maintain לאו ככרמלית דמי and the difference is whether it was מבעו"י (but not מבעו"י מבעו"), where there is no היוב חטאת. See following תוספות ד"ה בשוגג.

but not either one specifically.

THINKING IT OVER

- 1. According to the רשב"א when the גמרא said תפשוט דרבב"א, it [did not mean we can actually resolve בעיא דר"ב from the בני ביהמ", but rather the גמרא, but rather the גמרא, בני ביהמ"ד בעיא דר"ב or בעיא דר"ב. However the text of the גמרא seems to say that we can be פושט בעיא דר"ב from the way the בני explained the ביהמ"ד. How can we explain this discrepancy?!
- 2. According to תוספות opinion 13 that one may always return his hand למעלה (even if he extended it למטה מעשרה), how can we resolve בעיא דרבב"א from our case? In the case of הוציא את ידו he will not be אתי לידי חיוב חטאת since he can always retract his hand 'למעלה מי'.

-

¹² See footnote # 10.

בד"ה כאו ¹³

¹⁴ See בן אורי בתוד"ה כאן.